شريعت

ورځپاڼه

د افغانستان اسلامي امارت مرکزي نشراتي ارګان

د تأسیس کال ۱۳۷٤ هـ.ش/ دوهم پړاو / ٤١٠ ګڼه / پنجشنبه ١١ رمضان‌الکریم ١٤٤٥ هـ.ق / ٠٢ حمل ١٤٠٣ هـ.ش / ٢١ مارچ ٢٠٢٤ میلادي

فراه کې د ۳۹ ښوونځیو ودانۍ بیاورغول شوې

د فراه ولایت د پوهنې ریاست مسوولینو خبر ورکړی، چې په دغه ولایت کې د ۳۱ میلیونه ۱۸۹ زره افغانیو په لګښت د ۳۹ ښوونځیو ودانۍ بیارغول شوې دي. د مالوماتو له مخې دغه د ښوونځیو یادې ودانۍ د پوهنې ریاست د داخلي بودجې د ۸ میلیونه ۹۳۲ زره افغانیو په لګښت د ۱۷ ښوونځیو د بیا رغولو ترڅنګ، د یو میلیون ۴۶۶ زره افغانیو په لګښت د یاد ریاست ودانۍ او د ساتونکو ځانګړې خونه او د ناستو تالار هم رغول شوی دی. د یاد ولایت د پوهنې ریاست مسوولین وایي، چې د تېر کال په بهیر کې د فراه ښار په ګډون په یو شمیر ولسوالیو کې یونیسف د ۲۰ میلیونه افغانیو په لګښت، د اتو ابرار مؤسسې د ۲۰ زره ډالرو په لګښت، د اتو او ودان مؤسسې د ۶۱۳ زره افغانیو په لګښت د شپږو ښوونځیو ودانۍ بیا رغول شوي او دغه راز د یونسیار مؤسسې په مالي ملاتړ د۳۵۰ زره ډالرو په لګښت د یوه ښوونځي دوه پوړیزه ودانۍ هم تر کار لاندې ده او په نږدې راتلونکې کې به ګټې اخیستنې ته وسپارل شي.

ایټالیا په افغانستان کې د پروژو عملي کولو ته لېوالتیا ښودلې

د ریاست الوزراء اداري مرستیال مولوي عبدالسلام حنفي پرون ناوخته د افغانستان لپاره د ایټالیا له سفیرې ناتالیا کوینتاویل سره په داسې حال کې، چې د افغانستان لپاره د یاد هېواد ځانګړې استازي کاینفرنکو هم شتون درلود وکتل. ناتالیا کوینتاویل په دغه کتنه کې په افغانستان کې د امنیت پر ټینګښت او د اسلامي امارت پر لاسته راوړنو، چې دغه هېواد ته د سفر پر مهال یې یادې لاسته راوړنې لېدلي، خوښي څرګنده کړه. هغې له افغانستان سره د ایټالیا د مرستو دوام ته په اشارې وویل چې ایټالیا په افغانستان کې ۵مخ

رئیس بانک مرکزی در دیدار با سفیر ایتالیا:

روی توسعه‌ای بانک‌داری اسلامی به‌بحث پرداخت

هیأتی به رهبری هدایت‌الله بدری، سرپرست بانک مرکزی با خانم نتالیا سفیر ایتالیا در امور افغانستان و هیأت همراه‌شان، دیدار نمودند. در این دیدار، رییس بانک مرکزی در پیوند به وضعیت اقتصادی کشور، عوامل حفظ ثبات افغانی، وضعیت سکتور بانکی، توسعه بانک‌داری اسلامی، توسعه خدمات مالی و شماری از موضوعات مرتبط بحث و تبادل‌نظر نمودند. به گفته آقای بدری، ص۵

بغلان کې د قومونو ترمنځ د یووالي په رامنځته کېدو ټینګار وشو

د بغلان ولایت مقام په یوه خپره شوې خبرپاڼه کې ویلي، چې د دې ولایت والي مولوي عبدالرحمن حقاني د اندراب درې ګونو ولسوالیو له قومي مشرانو سره په ناسته کې د هغو د ستونزو د حل د ډاډ ترڅنګ وویل، چې په هېواد کې میشت قومونه باید هڅه وکړي چې په خپلو کې یووالي په ډاډمن ډول سره وساتي او هغو ډلو ته چې د بېلابېلو قومونو ترمنځ د نفاق رامنځ ته کولو هڅه کوي اجازه ورنه کړي. د بغلان والي قومي مشرانو ته په خطاب کې وویل، چې اسلامي امارت د ټولو افغانانو ګډ کور دی او د وطن ابادول د ټولو هېوادوالو هېوادنی مسؤلیت دی چې برخه پکې واخلي. د اندراب ۵مخ

د پکتیا وضعیت وارزول شو

ملي دفاع وزارت، د وضعیت ارزونې په موخه پکتیا ولایت ته د وسله وال پوځ د لوی درستیز مرستیال د سفر خبر ورکړی دی. یاد وزارت د یوې خبرپاڼې په خپرولو سره ویلي چې د ملي دفاع وزارت د مشرتابه د لارښوونې پر بنسټ د هېواد د وسله وال پوځ د لوی درستیز مرستیال مالي خان صدیق د وضعیت ارزونې په موخه د پکتیا ولایت ډنډ پټان ولسوالۍ ته سفر وکړ او هلته یې د ډیورنډ پر فرضي کرښه کې د ملي اسلامي اردو منسوبینو د پوستو څخه لیدنه وکړه. سرچینې زیاته کړه، پاکستاني لوري ۵مخ

برای ۸۴۸ خانواده در دایکندی پول نقد توزیع گردید

برای ۸۴۸ خانواده در ولسوالی کیتی ولایت دایکندی پول نقد توزیع گردیدریاست زراعت، آبیاری و مالداری ولایت دایکندی برای ۸۴۸ خانواده در ولسوالی کیتی برای دور دوم در همکاری موسسه میدایر پول نقد توزیع نمود. این کمک‌ها از طریق پروژه پاسخ اضطراری برای ارائه کمک‌های غذایی ضروری و کاهش خطرات ناشی از حوادث طبیعی برای جوامع آسیب پذیر از طریق موسسه میدایر در ولسوالی کیتی بعد از سروی و شناسایی افراد تحت نظر هیئت ترکیبی از ادارات ذیربط توزیع گردید قابل ذکر است که برای هر خانواده مبلغ ۸۷۵۰ افغانی توزیع گردیده است. ص۵

د افغانستان او ازبیکستان ترمنځ پر بېلابېلو موضوعاتو خبرې وشوې

د بلخ په حیرتان بندر کې د افغانستان او ازبکستان هېواد اقتصادي مسوولینو او ګډ پلاوي د یوې غونډې په ترځ کې د اقتصاد، ترانسپورټ، سوداګرۍ، او عامو وګړو ته د ویزو د ورکړو، د تېلو او ګازو، د ډېرو سکرو د استخراجولو او یوشمېر نورو موضوعاتو په اړه بحث او خبرې وکړې. د هېواد د صنعت او سوداګرۍ وزارت سرپرست نورالدین عزیزي په دې غونډه کې وویل: « د ټولو دولتي مسوولینو یوازنی هدف دا دی، چې په سرحدونو کې له ګاونډیو هېوادونو سره اقتصادي اړیکې پیاوړې کړو، د اسلامي ۵مخ

په اسلام کې د نرمۍ او سختۍ پالیسي

۲ مخ

د مدرسو په نصاب کې د تاریخ علم ولې اړین دی؟

۳ مخ

خصوصیات اشعار ناصر خسرو بلخی

ص۴

سرمقاله

د غزې له مقاومته باید موږ هم درس واخلو!

له تیرو څو میاشتو راهیسې پر کوچنۍ غزه د نیمې یهودي او صلیبي نړۍ د بمونو او توپونو باران اوري، شپه ورځ اورونه، اوسپني اونور سوځونکي اوزهري وژونکي مواد وربانديې پاشل کیږي او دګردې نړۍ خصوصاً خپلو عربو مسلمانو ورونو تر سترګو لاندې یې هره ورځ په سلګونو تنکي ماشومان، ښځې، زاړه او رنځوران په یو مخیزه توګه وژل کیږي، کورونه یې ورانیږي او شړل کیږي. تر دې چې اوسه پورې یې شپږویشت زره کسان په شهادت رسېدلي، اووه زره یې تر خاورو او چتونو لاندې ورک دي او شپېه سلنه یې ودانۍ له منځه تللې. په دې کې شک نشته چې اسرائیل او ملګري یې د غزې پاتې ودانۍ هم نړولی او تردې لا زیات عام وګړي هم وژلی شي. خو په هر صورت اوس داسې ښکاري چې همدغه بدماشه یهودیان حماس ته د اوربند وړاندیزونه کوي. معنا دا چې د غزې په همدغه وړه جغرافیه کې د حماس غونډې یوه ټولګي د مقاومت او مهارت پایله دا شوه چې انتهایي پر مختللي وسلوال ځواکونه یې شاتګ ته اړوېستلي دي. په غزه کې د مجاهدینو روان مقاومت که څه هم ښایي د افغانانو له مقاومت او بریا به یې خامخا څه روحیه اخیستې وي خو څرنګه چې د دوی سیمه خورا وړه او بیا کلکه محاصره هم ده، نو له همدې امله موږ ته هم په کار ده چې ۵مخ

وزارت زراعت:

در سال ۱۴۰۲ خورشیدی ۳۵ میلیون متریک تُن تخم‌های اصلاح‌شده به دهقانان توزیع شد

وزارت زراعت، آبیاری و مالداری می‌گوید، با وجود خشک‌سالی‌ها در کشور، در نتیجه مدیریت سالم در دو سال گذشته، افغانستان در عرصه زراعت پیشرفت‌های چشم‌گیری داشته و در راستای تولیدات میوه‌ها و مواد غذایی در جهت خودکفایی گام‌های مؤثری برداشته است. به گفته مسوولان این وزارت، در سال ۱۴۰۲ خورشیدی ۳۵ میلیون متریک تُن تخم اصلاح‌شده گندم برای دهقانان توزیع شده که این رقم در سال آینده به ۵۰ میلیون متریک تُن افزایش خواهد یافت ۵مخ

د اداراتو او موسساتو ترمنځ د ښې همغږۍ په موخه غونډه

دخوست ولایت دکرنې، اوبولګولو او مالدارۍ ریاست چارواکي وایي، چې ددې ولایت دکرنې ریاست سره د همکارو بنسټونو، مؤسسو او نهادونو سره سکټوري غونډه کې، پر بېلابېلو موضوعاتو خبرې اترې وشوې. دغونډې په پیل کې د خوست دکرنې، اوبولګولو او مالدارۍ رییس مولوی محمدزمان عمري دتېر سکټوري غونډې د ورسپارل شویو اجرااتو لنډه کتنه وکړه، وروسته دسکټوري غونډې د جوړولو پر اهمیت او هم دسکټوري غونډې پر بنا د اړوند ۵مخ

د چین سفارت د کابل پوهنتون مخکښ زده‌کړیالان وستایل

په کابل کې د چین سفارت پرون د یوه پروګرام په لړ کې د کابل پوهنتون غوره زده‌کړیالان، د بورسیې او د نغدي جایزو له ورکړې سره وستایل. کابل کې د چین سفارت سفیر جاو شینګ ویلي چې د چین سفارت په افغانستان کې له لوړو زده‌کړو ملاتړ کوي. نوموړي ویلي، هېواد یې ژمن دی چې له افغانستان سره په بېلابېلو برخو کې خپلو مرستو ته دوام ورکړي. د کابل پوهنتون رییس اسامه عزیز د کابل پوهنتون مخکښو محصلینو ته د چین د سفارت له خوا د جایزو د ورکړې ۵مخ

هلمند کې د دولتي ځمکو د غصب مخنیوی وشو

د هلمند په مرکز لښکرګاه او ۳ ولسوالیو کې د ۹۹۰ جریبه دولتي ځمکې د غصب مخه نیول شوې ده. د هلمند د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ ریاست په هڅو او د اړوندو کرنیزو خدمتونو مدیریتونو په همکارۍ په تېرو دوو ورځو کې د لښکرګاه ښار په ګډون د ناوې، نهرسراج او واشېر ولسوالیو کې د ۹۹۰ جریبه دولتي ځمکې ۵مخ

په اسلام کې د نرمۍ او سختۍ پالیسي

مولوي نورالحق مظهري

اسلام د اعتدال او میانه روۍ دین دی او په هېڅ شي کې افراط او تفریط ته اجازه نه ورکوي ځکه نو د انسانانو حالاتو او طبیعتونو ته په کتو یې د آسانۍ او سختۍ دواړې پالیسۍ ایښي او د کائناتو د نظام خوندي کېدلو او انساني بې بندوباریو د مخنیوي لپاره یې دعوت او جهاد دواړه مشروع کړي لکه رسول الله (ص) چې فرمایي: أنا نبي الرحمة، أنا نبي الملحمة. [السیاسة الشرعیة] ژباړه: زه د رحمت نبي یم، زه د جنګ نبي یم.

له دې څخه هدف دا دی چې زه رحمت هم یم او نرمي کوم همدا راز جنګونه هم کوم.

له همدې امله چې اسلام د اعتدال او میانه روۍ دین دی،نو دواړو جهتونو ته په کې خاصه پاملرنه سوېده؛ هم د نرمۍ لوري ته او هم د سختۍ او جنګ لوري ته.په کومو ځایونو کې چې نرمي او دعوت ګټور واقع کېږي هلته دې د نرمۍ څخه کار واخیستل سي او په کومو ځایونو کې چې جنګ او سختۍ ته اړتیا پیدا کېږي هلته دي بیا جنګ وسي؛ د همدغه حکمت پر اساس په اسلام کې جهاد مشروع سوی،تر څو د زورواکو انسانانو سره د زور په ژبه خبره وسي؛ همداسې شرعي حدود او تعزیرات مشروع سوي تر څو نا اهله او لنډغر انسانان د مجازات له ویرې پر لاره باندي برابر سي.که د رسول الله (ص) او اصحابو رضي الله عنهم سیرت ته ښه وګورو دا به راته ثابته سي چې دوی د اسلام د ارزښتونو، د مسلمانانو د واک او رعب ساتلو لپاره څنګه اخلاق غوره کړي وه! د حق څخه یې څنګه دفاع کول او د هر ډول باطل سره په مبارزه کې څومره جدي وه!

کفارو ته دعوت، په وړاندې یې زغم او حوصله مندي د رسول الله (ص) د حکمت او مصلحت نرمه پالیسي وه او بیا جهادونه ، مبارزې او سختي ګالل د کفري باطل په وړاندې د رسول الله (ص) د جدیت پوره ښکارندویي کوي؛ همداسې د نورو ګناهونو او جرمنو په وړاندې د رسول الله صلی الله علیه وسلم تونډ غبرګون د هر ډول فساد سره د رسول الله (ص) سخت مخالفت او په مبارزه کې جدیت په ډاګه کوي.

مشهوره کیسه ده،چې د رسول الله (ص) په زمانه کې یوې مخزومي ښځې غلا کړې وه د هغې قوم د شفاعت لپاره اسامه بن زید رضي الله عنه رسول الله صلی الله علیه وسلم وسلم ته واستوي تر څو له دې څخه حد ساقط کړي کله چې اسامه رضي الله عنه د رسول الله صلی الله علیه وسلم سره خبره وکړه هغه ورته وویل: آیا ته په یو حد کې د حدودو د الله شفاعت کوې؟ بیا ولاړ سو خطبه یې وویله او ویې فرمایل: ای خلکو ستاسو مخکې خلک ځکه ګمراهان سوه چې کله به په دوی کې غښتلي کس غلا وکړه، دوی به پرېښود (حد به یې وربانـدي نه جاري کاو) خو کله چې به په دوی کې ضعیف کس غلا وکړه بیا به یې حد وربانـدې جاري کاو، زما دې د الله په ذات قسم وي که د محمد(ص) لور فاطمه غلا وکړي لاس به یې پرې کوم.[صحیح البخاري۶۷۸۸]

د دې کیسې څخه له ورایه ښکاري چې رسول الله (ص) د باطلې واسطې پر وړاندې چې د جاهلیت د زمانې یو منکر وو څومره تونډ عکس العمل ښکاره کړ! او څومره ژر یې خپل صحابه تنبیه کړه!.

په ډېرو احادیثو کې راځي چې کله به رسول الله (ص) کوم منکر ولید،نو دومره به په خښم سو چې آثار د خښم به یې پر مبارک مخ باندې ښکاره سوه.

د زکات د مانعینو پر وړاندې د حضرت ابوبکر رضي الله عنه تونډ غبرګون او هغه خلکو ته چې په مسجد النبي کې یې چیغې وهلې د حضرت عمر رضي الله عنه خښم او قهر د هر ډول باطل په وړاندې د صحابه وو رضي الله عنه د جدیت ښکاره بېلګې دي.

موږ هم که غواړو په تمامه معنی د رسول الله (ص)، صحابه وو او خپلو صالحو سلفو لاره تعقیب کړو باید د شرعي حکمت او مصلحت په مراعات کولو سره د هر ډول باطل په وړاندې جدي وسو او پر ضد یې داسې مبارزه وکړو لکه هغوی چې کوله.

غـزه به کمـک ِقـدرت‌های نیـرومـنـد مسلمانان نیاز دارد

سیف‌الدین احمدی

وقتی به وضعیت کنونی مسلمانان در غزه و قتل‌عام اطفال، زنان و غیرنظامیان در آنجا دیده می‌شود خون در رگ‌های انسان خشک می‌گردد، که چرا قدرت‌های نیرومند مسلمانان در برابر این جنایت خاموش نشسته و هیچ گونه اقدام عملی را از خود انجام نمی‌دهند؟ شدت حملات در جغرافیای محاصره شده‌ی غزه چنان است که قسمت‌های شمالی آن را به خاک یکسان کرده است.

گزارش‌های مستند و تایید شده نشان می‌دهد که اشغالگران یهود افزون بر نابود کردن اکثریت ساختمان‌ها در غزه، از بمب‌های خوشه‌ای و فاسفورس سفید برای از بین بردن مردم استفاده می‌کنند. جسدهای سوخته و نشانه‌های مخرب در اجساد اطفال، زنان و غیرنظامیان ناشی از استفاده‌ی بمب‌های ممنوعه‌ای کیمیاوی است که بی‌وقفه بالای مردم بی‌دفاع غزه از سوی اشغالگران یهود استعمال می‌شود. جای تعجب این‌که یهودیان اشغالگر در این جنایت و قتل‌عام تنها نیستند، بلکه قدرت‌های بزرگ غربی همچون امریکا، انگلیس، فرانسه، آلمان و... با صراحت حمایت و همکاری نظامی و تسلیحاتی شان را از یهود اعلام کرده‌اند. مگر رهبران مسلمان چنان اند که گویی هیچ اتفاقی نه افتاده است!

اشغالگران یهود افزون بر غزه در مناطق اشغالی کرانه‌ی باختری رود اردن و در اطراف بیت‌المقدس به جنایت خود علیه غیرنظامیان ادامه داده و همه روزه دست به بازداشت و کشتار غیرنظامیان می‌زنند. تا جایی که در بسیاری موارد خانه‌های مسلمانان را با بیلدوزرها تخریب و با مواد منفجره، انفجار می دهند.

همچنان حاکمیت سیاسی یهود برای ادامه‌ی جنایات شان به تمام غیرنظامیان یهود اسلحه توزیع نموده است، و این روند را نیز قانونی ساخته‌اند. اما مسلمانان حقِ داشتن سلاح و یا هیچ نوع وسایل را ندارند تا از خود به دفاع بپردازند. در همین راستا «ایتامار بن گویر» وزیر امنیت ملی یهود، هزاران سلاح را برای شهرک نشینان یهودی توزیع کرده است. وی تمام یهودیان را تشویق نموده تا تیم‌های امنیتی غیر از نیروهای نظامی را در شهرک‌ها و محلات شان تشکیل دهند.

در واقع مسلمانان فلسطین در سرزمین شان بدون جنگیدن، از سوی یهود حکم کشتن را دریافت کرده‌اند. این جنایت به ویژه از آغاز حملات طوفان‌الاقصی تاکنون همه روزه افزون بر غزه، در سرتاسر کرانه‌ی باختری از سوی شهرک‌نشینان یهودی و نیروهای نظامی یهود جریان دارد.

وقتی وضعیت در فلسطین به ویژه در غزه دیده می‌شود و بعد فریادِ اطفال، مادران و پدران را می‌شنویم، گویی که خون در بدن انسان می‌خشکد که چرا آن‌ها تنها رها شده و در سرزمین‌شان قتل‌عام می‌شوند؟ اما بیش از دو میلیارد مسلمان و بیش از ۵۰ کشور اسلامی برای دفاع از برادران و خواهران شان در برابر یک مُشت یهودیان اشغالگر، هیچ گونه اقدام عملی نمی‌کنند؟ در حالی که کشورهای مصر، اردن، سوریه، لبنان، سعودی، ترکیه و... با قدرت نظامی قوی در همسایگی و اطراف یهود حضور دارند.

آیا این نامه و فریاد خواهر مسلمان فلسطینی را که برای برادران مسلمان شان در افغانستان فرستاده و با صدای مظلومانه خواستار نصرت و یاری شده است را شنیده‌اید؟

«ای اهل افغانستان ما را کمک کنید! تمام جهان بر ضد ما برخاسته و به ما خیانت می‌کنند، تمام جهان ما را فروخته، تمام جهان در یک صف ما را محاصره کرده و به قتل می‌رسانند. ما به کمک‌تان نیاز داریم؛ ما را تنها نگذارید. امریکایی‌ها، آلمانی‌ها، فرانسوی‌ها، انگلیس‌ها و در کل غربی‌ها همه بر علیه ما برخاسته و با سلاح و تجهیزات نظامی از اشغالگران یهود دفاع می‌کنند. مگر به الله متعال قسم که از آن‌ها نمی‌ترسیم؛ و در راه الله متعال از هیچ ملامتِ ملامت‌گری در هراس نیستیم، و از هیچ کسی جز الله متعال ترسی نداریم. اما باید برای یهود نشان دهیم که ما تنها نیستیم. امت اسلامی قهرمان‌هایی دارد که راه و مسیر رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وسلم و اصحابش را دنبال می‌کنند. یهودیان در سرزمین مقدس راه‌های ما را کثیف کرده و رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وسلم را دشنام می‌دهند، زنان را در مسجدالاقصی لت‌وکوب می‌کنند، و سرانجام دیدید که بیت‌المقدس را پایتخت خود اعلان کردند. اما امت اسلامی ما را تنها رها کرد، که تا این سرحد رسیدیم. ما الله متعال را سپاسگزاراریم، و به مجاهدین خود فخر می‌کنیم؛ الله متعال برای‌شان برکت دهد که ما را در مقابل کسانی حمایت می‌کنند که بر ما ظلم روان می‌دارند...»

واقعاً اگر احساس و ایمان به اهمیت فلسطین و بیت‌المقدس و نیز اهمیت دفاع از عزت، جان و مالِ مسلمانان را داشته باشیم، این فریاد خواهر فلسطینی، خون را در بدن می‌خشکاند. چگونه در حالی که آن‌ها را قتل‌عام می‌کنند ما آسوده باشیم؟ چگونه به سرزمین، مقدسات و عزت مسلمانان تجاوز شود ما آرام باشیم؟! در حالی که الله متعال می‌فرماید: ترجمه: پاک است آن ذاتی که بنده خود [رسول‌الله] را شب‌هنگام از مسجدالحرام به مسجدالاقصی – مسجدی که دور و بر آن را با برکت ساخته– برد...! [اسراء : ۱]

در واقع فلسطین زمانی که الله متعال بیت‌الحرام را به بیت‌المقدس پیوند داد از قضایای سرنوشت‌ساز و ایمانی برای مسلمانان اهمیت پیدا کرد. از این‌رو قضیه‌ی فلسطین قضیه‌ی تحلیل و تیوری توطئه نیست، بلکه قضیه‌ی ایمان، تقوا و جهادِ نیروهای مسلح برای رضای الله متعال می‌باشد. قضیه‌ی فلسطین قضیه‌ی رهایی از وهن، حب دنیا و ترس از مرگ است. به همین خاطر حمله به آن تنها حمله بر جسم و جانِ مردم مظلوم فلسطین نیست، بلکه حمله بر جغرافیا، هویت اسلامی، نخستین قبله‌ی مسلمانان، سرزمین اسراء و معراج و حمله به عقیده و ایمان مسلمانان است.

در حال حاضر قضیه‌ی فلسطین همچنان نقطه‌ی تقابل جهان میان اسلام و کفر شده است، و مسأله قدس ما را به میدان امتحانِ قلب‌ها و تصفیه‌ی صفوف سوق داده که چه کسی و در کدام صف ایستاده و می‌ایستد. امام مسلم از عبدالله ابن عمر رضی‌الله‌عنه روایت می‌کند که رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وسلم فرمودند: «تُقَاتِلُكُمْ الْيَهُودُ فَتُسَلَّطُونَ عَلَيْهِمْ، ثُمَّ يَقُولُ الْحَجَرُ: يَا مُسْلِمُ، هَذَا يَهُودِيٌّ وَرَائِي فَاقْتُلْهُ» ترجمه: یهودیان با شما می‌جنگند و شما بالای آن‌ها غالب می‌شوید، تا آن‌که هر سنگی بالای مسلمان فریاد می‌زند که ای مسلمان! این‌جا یک یهودی در عقب من پنهان شده است، بیا او را به قتل برسان!

مسلمانان در هر عصری امتحان و ابتلایی را پشت سر گذرانیده‌اند که باید به شکل دسته‌جمعی در آن پیروز شوند، اما در حال حاضر بزرگ‌ترین ابتلای مسلمانان آزادسازی مردم بی‌دفاع فلسطین از قتل‌عام یهود و ریشه‌کن ساختن یهود از سرزمین مبارک می‌باشد. بلی! اقصی قلب‌ها را امتحان خاینان را افشا و دشمنان اصلی امت اسلامی را که غرب کافر می‌باشد برملا ساخته است. آن‌ها در افغانستان و عراق شکست خورده و رسوای جهان شدند، اما در حال حاضر در فلسطین از جاری ساختن دریای خون حمایت می‌کنند. پس کجاست آن نصرت، کمک و یاری قدرت‌های نیرومندِ مسلمانان که برای دفاع از عزت، جان و مال این امت بپردازند؟

اسلامي امت ولې په مسکنت کې ژوند کوي!؟

امین الله احساس

په دې ټول پوهېږو چې د اسلامي امت اوسنی وضعیت په تاریخي لحاظ له ټولو ناوړه او له ذلته ډک حالت دی؛ اسلامي امت متفرق دی، له یو بل سره په اختلافونو کې ډوب دی او حتی له یو بل سره سختې دښمنۍ پالي. اسلامي خاورې امریکا، اروپا او روسیې په خپلو منځونو کې داسې وېشلې ، چې ته به وایې دا خاورې خپل مالک او څښتن له لاسه ورکړې او یا له سره څښتن نه لري. د اسلامي خاورو تېل، ګاز، یورانیم او نور خام کاني توکي د همدغو زبرځواکو حکومتونو لخوا یا چور او تالان کېږي او یا په کمو پیسو رانیول کېږي او د دوی په پرمختګ او ښېرازۍ کې مصرفېږي. حتی همغه تېل چې غرب یې له اسلامي خاورو استخراجوي، بېرته د غرب جګړه ییز ماشین په خوځښت راولي چې له امله یې هره ورځ په اسلامي خاورو کې په لسګونه ماشومان، ښځې، سپین ږیري او بې ګناه مسلمانان وژل کېږي. څو کاله وړاندې د افغانستان، عراق او سوریې او اوس د غزې ناورینونه د دغې خبرو ښه ثبوتونه دي. په غزه کې یهودو داسې وحشت جوړ کړی لکه څنګه چې په صلیبي جګړو کې اروپایانو پر فلسطین جوړ کړی و. د صلیبي جګړو پر مهال ټولې اروپا فلسطین ته حشر کړی و او اوس هم ټول غرب د اسرائیلو مرستې ته رادانګلي او هر ډول مالي، لوجیستیکي او تجهیزاتي مرسته ورسره کوي. په ورته وخت کې د اسرائیلو تېل، د څښاک اوبه، خوراکي توکي او تجارت له ګاونډیو اسلامي خاورو لکه ترکیې، عراق، اردن او نورو هېوادونو څخه تامینېږي. همدا اوس چې د غزې ماشومان او مېرمنې د یهودو په بمباریو کې لوټه کېږي؛ د یهودو ۴۰ سلنه تېل له اذربایجانه د ترکیې له لارې اسرائیلو ته انتقالېږي. همدارنګه د یهودو د څښاک زیاته برخه پاکې اوبه له اردنه ورځي. د دې ترڅنګ د ترکیې حکومت د یهودو لوی سیمه ییز تجارتي شریک دی. غرب هر وخت چې وغواړي د اسلامي امت له پراخې وېشل شوې جغرافیې پر یوه جغرافیه پوځي برید کوي او د هغې سیمې مسلمانان وژني او هر ډول ظلم یې چې خوښ وي وربانـدې کوي یې او نورې اسلامي خاورو مشران او اوسېدونکي یې یوازې سیل کوي او که غواړي چې خواخوږي ورسره وکړي، نو تشې دعاوې ورته کوي،نو د اسلامي امت اوسنی وضعیت رښتیا هم د مسکنت او ذلت وضعیت دی. د دې ټولو مصیبتونو یو اساسي لامل خپله اسلامي امت دی. په دې اړه الله سبحانه وتعالی په قرآن کریم کې فرمایلي دي:

ژباړه: هر مصیبت چې تاسو ته در رسېږي، هغه ستاسو د خپلو لاسونو له امله دی [شوری: ۳۰]

همدارنګه الله سبحانه وتعالی فرمایي:

ژباړه: دغه کړاوونه او عذابونه تاسو په خپلو لاسونو مخکې تقدیم کړي او الله پر خپلو بندګانو کله هم ظالم نه دی. [ال عمران: ۱۸۲]

د پورتنیو ایتونو پر بنسټ یو قوم او یا یو امت د خپلو بدو کړنو، غلطو سیاسي اجنډاو او غلطو تقدیمونو له امله په کړاوونو او مصیبتونو کې اخته کېږي. د اسلامي امت اوسنی د مسکنت او ذلت څخه ډک حالت هم د اسلامي امت د جمعي تقدیم له امله دی. له شک پرته چې اسلامي امت په عذاب او کړاوونو کې ژوند کوي او دا د اسلامي امت په نېږدې ۱۵۰۰ کاله ژوند کې یو له ناوړه او له کړاوونو ډک وضعیت دی. غرب ځکه وربانـدې لاسبری دی چې اسلامي امت خپلو امورو ته پاملرنه نه ده کړې او غفلت یې کړی دی. غرب یې ځکه هر وخت تر خپلو پښو لاندې کولی شي او په اسانۍ یې ځملولی شي چې اسلامي امت ځان نه دی پیاوړی کړی او هغو برخو ته یې توجه نه ده کړې چې هغه یو امت او یو قوم پر پښو درولی شي. اسلامي امت ځکه په اسانه ښکېلاک کېږي، چې د یوه واحد امت په توګه نه دی راڅرګند شوی، بلکې تر اوسه د بریتانوي ښکېلاک استعماري پولې لکه ربجوې، مکمهان، ډیورېنډ او داسې نورې پر خپل ځای پرتې دي. اسلامي امت ځکه د غرب تر پوځي، سیاسي، اقتصادي او فرهنګي ښکېلاک لاندې دي چې د الله سبحانه وتعالی پر ځای یې امریکا، غرب او د ملګرو ملتونو سازمان د خپل ولي په توګه نیولي او د ستونزو د حل لپاره امریکا او امریکایي نړیوالو سازمانونو لکه د ملګرو ملتونو سازمان، نړیوال بانک او د پیسو نړیوال وجهي صندوق ته مراجعه کوي. اسلامي امت ځکه پرمختګ نه شي کولی او ځکه نه شي پیاوړي کېدلی، چې د اسلامي حل لارو پر ځای د لبرال ډیموکراسۍ حل لارو ته یې مخه کړې ده،نو بلا نورې ستونزې او کړاوونه د اسلامي امت د خپلو بدو او ناوړه تقدیمونو له امله دي. حل لاره هم واضحه ده؛ الله سبحانه وتعالی او د هغه وحې ته بېرته ورګرځېدل دي او پر ټولو هغو سیاستونو او تګلارو له سره غور کول دي چې د الهي شریعت سره په ټکر کې دي او د امت د بدبختیو او کړاوونو لامل ګرځېدلي دي. مګر دا چارې باید اسلامي امت په جمعي او ټولیزه توګه وکړي، نه په انفرادي توګه، ځکه چې مصیبت جمعي دی.

د مدرسو په نصاب کې د تاریخ علم ولې اړین دی؟

قاري عبدالستار سعید

زموږ د مدارسو په نصاب کې یو لوی کمی د تاریخ د علم نه شتون دی. د بشر، نړۍ او اسلامي نړۍ عام تاریخ خو څه، بلکې زموږ د تاریخ د یوې ډیرې مهمې مرحلې (سیرة النبي) په اړه هم طالبانو ته کمه زده کړه نه ورکول کیږي. که کوم طالب په خپل شوق او علاقه سره د تاریخ مطالعه وکړه، خو ډېر ښه او کنه د تاریخ په اړه له کم مقدار سطحي معلوماتو پرته نور د دې مهم او جذاب علم د ژورو له ننداري بې برخې پاتې کېږي او بیا چې په خپل تحصیلي او تدریسي ژوند کې د تاریخ اړوند هره موضوع او قضیه ورته مخکې راځي، نو روښانول او فهم یې ورته سخت وي. په دې لنډه مقاله کې به د علم التاریخ د اهمیت او اړتیا په اړه وغږېږو او دا پوښتنه به ځواب کړو چې موږ ولې د خپل تاریخ زده کړې ته ضرورت لرو؟

د تاریخ دیني اهمیت

نامتو اسلامي مؤرخ، محدث او لیکوال امام شمس الدین السخاوي(رحمه الله) د علم التاریخ تعریف داسې کړی(إن التاریخ فنٌّ یبحث فیه عن وقائع الزمان وحیثیة التعیین والتوقیت) اوس که د دې تعریف په رڼا کې موږ د قران کریم موضوعاتو او محتوی ته نظر وکړو، نو وینو چې الله تعالی په قران کریم کې بیا بیا د پخوا زمانې وقائع او د تېرو شویو قومونو قصص ذکر کړی او قصص د الهي کلام یوه عمده برخه تشکیلوي. الله تعالی د دې قصصو د راوړلو وجه هم بیان کړې لکه: { و کلا نقص علیك من أنباء الرسل ما نثبت به فؤادك } سورة هود - آیة ۱۲۰. وقال : { لقد کان في قصصهم عبرة لأولي الألباب } سورة یوسف - آیة ۱۱۱.

مفسرینو کرامو د قراني قصصو د ذکر کڼ شمېر مقاصداو فوائد بیان کړي. لکه د خلقت، توحید او پیغمبرانو د بعثت د فلسفې بیان، د پخوانیو قومونو څخه په پند اخیستلو د آخرین امت تنبیه، رسول الله (ص) ته تسلیه او د صبر او ثبات تلقین، د الله تعالی د عظیم قدرت بیانول او د بیا راژوندي کېدلو او جزاء د عقیدې اثبات لکه الله تعالی فرمایي: أو کالّذي مرّ علي قریة و هي خاویة علیعروشها قال أنّي یُحیي هذه الله بعد موتها . . . البقرة ۲۵۹

همدارنګه نبي کریم (ص) د خپل امت د اصلاح او لارښوونې لپاره ډېر ځله د پخوانیو قومونو او اشخاصو له پنده ډکې کیسې بیان کړي دي. لکه د بني اسرائیلو، پخوانیو عربو او نورو بیلابیلو خلکو عبرتناکې کیسې، چې په احادیثو کې په تکراري ډول مخې ته راځي. له دې څخه ښکاري چې د تېرې شوې زمانې د وقائعو یاد ساتل، د هغو ذکر کول او را روان نسل ته یې په ورپه زړه کول یو مهم او مفید کار دی، تر څو د تېرو انسانانو د سرګذشت او تجربو په رڼا کې د ژوند راتلونکی مسیر وټاکي.

تاریخ زموږ خپل علم دی

اوسنی علم التاریخ هم له هغو علومو څخه دی چې اسلام په بشریت پیرزو کړی دي. له اسلام نه مخکې که څه هم د تاریخ د علم باریک څرکونه موجود و، خو دا د لومړنیو پیړیو ستر مسلمان علماء کرام وو چې تاریخ یې د یوه علم په بڼه مطرح او مدون کړ. ستر ستر کتابونه یې ولیکل. د اسلام د پیغمبر علیه السلام، صحابه کرامو او تابعینو ژوند لیکونه او د اسلام د نوراني عصر احداث یې په داسې ډول ثبت کړل چې حتی اسلام دښمنه غربي فیلسوفان یې هم دې اعتراف ته اړ کړل چې (د اسلام پیغمبر یوازینی خدایي استازی دی چې په رڼا کې قدم اخلي. یعنې د ژوند هره پېښه او جزئي حادثه یې روښانه او په تاریخ کې ثبت شوې ده)

مسلمانو مؤرخینو په لومړۍ هجري پیړۍ کې تاریخ لیکنه د سیرت او مغازي له ثبت او تدوین څخه پیل کړه، چې ورسره یې له اسلام نه مخکې د عربو احوال، د فارس او روم د امپراطوریو وقائع او د عربو د پخواني شعر او فرهنګي میراث په شمول ډېر څه د تاریخ حافظې ته وسپارل. ورپسې چې د محدثینو دور راځي، علم الجرح و التعدیل رامنځته کېږي په دې وخت کې تاریخ نور هم اهمیت پیدا کوي او د روایاتو د صحت او سقم د ارزولو په برخه کې د یوه کومکي علم منصب خپلوي. په ورپسې پیړیو کې د ابوحنیفه الدینوری، احمد بن اسحاق الیعقوبي او ابن جریر الطبری(رحمهم الله) په شان لوی لوی مؤرخین پیدا کېږي چې په خپلو مجلدو کتابونو یې نه یوازې د اسلامي تاریخ بنسټ پوخ کړ، بلکې د ټول بشر او نړۍ تاریخ ته یې درنې قیمتې پانګې وړاندې کړې. تر دې چې په اتمه هجري پیړۍ کې د علم الاجتماع بنسټګر علامه ابن خلدون په خپلو تجدیدي لیکنو سره دې علم ته نوي اصول او حدود وضع کړل او د معاصر علم التاریخ د باني لقب یې خپل کړ.

په دې اساس ویلی شو چې علم التاریخ هغه علم دی، چې هم یې د ایجاد او هم د انکشاف او پاللو ویاړ د مسلمانانو دی او زموږ سلفو کرامو په دې برخه کې ډېر ستر ستر خدمتونه ترسره کړي دي.

د تاریخ په اړه د سلفو موقف

زموږ پخوانیو علماء کرامو د تاریخ علم ته په ډېر ارزښت کتل او هغه یې د نورو علومو لکه علوم الحدیث حتی علم الفقه لپاره یو کومکي او مفید علم باله. په دې اړه د امام الشافعي رحمه الله دا قول کفایت کوي چې وایي: دأبت في قراءة علم التاریخ کذا و کذا سنة، و ما قرأته إلا لأستعین به علی الفقه.

علامه جلال الدین السیوطي صاحب د علم التاریخ د اهمیت بیانولو په لړ کې یوه جالبه واقعه بیان کړې او فرمایي: د عباسي خلیفه (القائم بامر الله) په زمانه کې یهودو یوه جعلي وثیقه یا سند جوړکړی و چې دا خبره یې ثابتوله چې نبي علیه السلام په همدې فرمان سره د خیبر له یهودو جزیه ساقطه کړې وه. یهودو دغه وثیقه په بغداد کې د خلیفه مشر وزیر علي بن الحسن چې په رئیس الرؤساء سره یې شهرت لاره وړاندې کړه. که څه هم رئیس الرؤساء خپله لوی عالم و خو د یهودو د سند په جعل پوه نه شو او ډېر په تعجب کې ولوېد. وروسته همدا سند د وخت لوی محدث او مؤرخ حافظ ابي بکر خطیب البغدادي ته وړاندې شو. هغه د سند په لیدلو سره وویل، چې دا جعلي او مزور دی. ځکه په دې کې د ډېرو صحابه وو شهادات ذکر شوی چې له هغو یو معاویه بن ابي سفیان دی. حال دا چې معاویه رضی الله عنه د خیبر له فتحې یو کال وروسته مسلمان شو. بل په دې کې د سعد بن معاذ رضی الله عنه شاهدي لیکل شوې، حال دا چې حضرت سعد د خیبر له غزا مخکې د بني قریظه د غزا په وخت شهید شوی و.

له دې څخه معلومه شوه چې د تاریخ علم یوازې د پخوانیو وقائعو جذاب داستان نه دی، بلکې د ډېرو نورو علومو لپاره لار روښانوونکی او کومکي واقع کېدلای شي.

د تاریخ ګټې

علامه اقبال لاهوري وایي چې د ټولو علومو منابع درې دي

۱- مذهبي تجربه: چې د ټولو هغو علومو سرچینه ده چې د وحی، کشف او الهام له لارې حاصل شوي وي.

۲- حسي تجربه: د ساینسي او تجربوي علومو منبع ده.

۳- تاریخي تجربه: د تاریخ په اوږدو کې د انساني ژوند له لوړو ژورو مستفاد تجارب او پندونه چې ستر علمي ارزښت لري.

له دې څخه معلومه شوه چې تاریخ یوازې علم نه،بلکې د علومو سرچینه ده. د پخوانیو انسانانو تاریخي تجربې هغه مشال ته ورته دي چې په رڼا کې یې وروستني انسانان د خپل منزل لاره موندلې او د شکست او بریا، سعادت او بدبختۍ، راحت او مشقت، عروج او زوال او د ژوند د بېلابېلو اړخونو علل او عوامل موندلی او ارزولی شي.

تاریخ هغه ارشیف دی چې په هغه کې د پخوانیو قومونو افکار، نصائح،هیلې، پیغامونه او پندونه خوندي دي. په تاریخ کې موږ د امت د عروج داستان لولو او عوامل یې وینو. همداراز د مسلمانانو د اوسني محکومیت او ویرژلي حالت لاملونه هم په کې موندلی شو.

د علماوو او دیني طالب العلمانو لپاره تاریخ پوهېده ځکه ضرور دي چې د خپل عصر په حالاتو پوهېدل د هر عالم لپاره ضروري او ناګزیر امر بلل کېږي. د دې لپاره چې په روانو حالاتو او موجوده نړیوال نظم باندې پوه شو. اړ یو چې لومړی د تاریخ دریڅه خلاصه کړو. ځکه د اوسني حاکم دور او موجوده وضعیت اساسي علتونه ډېر پخواني او تاریخي شالید لري. تر څو یې چې موږ تاریخي عقبه را ونه سپړو،نو ښایي په موجوده وضعیت یې هم پوره ونه رسېږو.

د تاریخ علم موږ ته دا راپه ګوته کوي چې موږ د یوه امت په حیث څوک یو؟ له کومې خوا راغلي او پر کومه روان یو؟ د ژوند د سفر کوم مراحل مو طی کړي دي؟ د عروج په کومو مدارجو ختلي او د زوال کومو کړنګونو ته غورځېدلي یو او په ټوله کې مو د بریا او شکست عوامل څه وو؟؟ د تاریخ علم موږ ته په نړیوالو قضایاوو کې خپل حیثیت او موقف راښیي چې موږ اوس په کوم حالت کې یو او څه باید وکړو؟

څه باید وشي؟

لوړ تفصیل ته په پام سره دا خبره باید ومنو چې تاریخ کوم داسې علم نه دی چې له نظره وغورځول شي. نو بناء اړتیا ده چې په دیني تعلیمي نصاب کې دې علم ته هم خپله ونډه ورکړل شي. په اسلامي تاریخ د ښه پوهېدو لپاره آسانه طریقه دا ده چې لومړی د اسلامي تاریخ بېلابېل مراحل په اجمال سره مبتدئینو ته تفهیم کړای شي. تر څو یې په ذهن کې د اسلامي تاریخ په اړه اجمالي نقشه رسم او ورپسې د مناسب تفصیل په ارائه کولو له کلیاتو د جزیاتو په لور سوق کړای شي.

په ټول اسلامي تاریخ عمومي او فی الجمله علم راوستل ځکه اړین دي چې د تاریخ بېلابېلو مراحل د ځنځیر د حلقو په شان له یو بل سره تړلې او د علت او معلول حیثیت لري،تر څو موږ د تاریخ د ټولو مراحلو په اړه پوهه ونه لرو او زماني تسلسل یې رامعلوم نه وي نو که په یوه مرحله کې هر څومره ډېره مطالعه او زده کړه وکړو، بیا به مو هم تاریخي پوهه نیمګړې وي.

نو بناءً دې ته اړتیا ده لکه څنګه چې د نورو علومو کتابونه تدریسېږي، د تاریخ اړوند هم باید د هرې سویې طالبانو ته د هغوی د حال موافق تاریخي کتابونه په نصاب کې داخل کړای شي. تر څو مو د نن ځوانان د پرون په هنداره کې د سبا لار تشخیص کړای شي.

ماضي په حال کې!

خالدمشعل

نبي کریم (ص) چې په نبوت او رسالت سره مبعوث شو، درې کاله یې پټه بلنه وکړه، بیا الله جل جلاله امر ورته وکړ: «فاصدع بما تؤمروا أعرض عن المشرکین» ژباړه: اې رسوله د کوم شي چې تا ته حکم کېږي، هغه په لوړ اواز خلکو ته induced ووایه او د مشرکانو یو بخري پروا مه ساته. (حجر:۹۴) نو نبي کریم (ص) د صفا غونډۍ ته وخوت او هر یوه قوم ته یې غږ کړ، هغه مهال داسې مشهوره وه چې هر چا به مهم اعلان کولو، د صفا غونډۍ ته ختلو. د دود مطابق غونډۍ ته وخوت، خلک ورغلل، هغه ورته وویل چې پر تاسو دښمن راخېژي نو زما خبره منئ؟ ټولو وویل: موږ له تاسو دروغ نه دي اورېدلي، تل مو رښتیا اورېدلي. بیا رسول الله (ص) ورته وویل: زه تاسو ته خبر درکوم، که تاسو خپل باطل او ناوړه عقائد پرې نه ږدئ، نو د الله جل جلاله سخت عذاب درباندې راتلونکی دی. تر کومه ځایه چې معلومه ده، په نړۍ کې هېڅ انسان خپل قوم ته له دې غوره ډالۍ نه ده راوړې، کومه چې ما تاسو ته راوړې ده. ما ستاسو د دین او دنیا لپاره بری او ګټه راوړې، الله جل جلاله ما ته ویلي،چې ته دې لور ته دعوت او بلنه ورکړه. په الله (ج) قسم، که چېرې ما د ټولې نړۍ انسانانو ته دروغ ویلي وای، خو ما به ستاسو په وړاندې نه و ویلي، که مې له ټولې دنیا سره چل کړی وای، له تاسو سره به مې نه و کړی، پر هغه سپېڅلي ذات قسم چې هغه یو دی او هېڅوک یې برخه وال او شریک نه شته، چې زه تاسو ته په ځانګړي ډول او ټولې نړۍ په عامه توګه د الله (ج) استازی او رسول یم.

د مکې مکرمې مشرکان پوه شول چې د محمد (ص) په بعثت او رسالت سره د دوی د بُتانو حقیقت څرګندېږي، نو د هغه مخالفت یې برالا کړ. لوی لوی اصحاب کرام رضی الله عنهم د هغو مشرکانو له خوا سخت تعذیب شول او کېدل.

خبره دې ته ورسېده چې د محمد (ص) په بدن مبارک یې (لرې) واچولو، خو هغه له دعوت او بلنې لاس په سر نه شو، بلکې دا الهي بلنه یې خلکو ته رسوله، چې په دې لاره کې یې رنګارنګ کړاوونه ومنل، تر دې چې د مکې مشرکان راجمع شول، لیک ولیکل شول چې له بنو هاشم او بنو مطلب سره خیښي او خپلوي نه کوئ، نه به څوک په نکاح ورکوئ او نه به نکاح ترې کوئ، نور هر ډول بندیزونه یې پرې ولګول او شعب ابوطالب کې ایسار کړل. دا بندیزونه دومره کلک او سخت وو چې بنو هاشم او بنو مطلب له هر لوري ورسره مخامخ و، تر دې چې پوستکي یې وخواړه، بندیز تر درېو کلونو پورې اوږد شول، تر څو ویناوو یاده تړون پانه وخوړه، یوازې د الله جل جلاله نوم په کې پاتې و.

هو! نړیوال هم د افغانستان اسلامي امارت سره تعامل نه کوي، غیراسلامي هېوادونه خو یې نه کوي، اسلامي نړۍ هم له افغانستانه ویرېږي او تعامل ته زړه نه ښه کوي. امریکا د افغانستان شتمنې کنګل کړه، کله یو او کله بل رباب غږوي. وایي چې موږ یاده ارزي شتمنی د (۲۰۰۱ز په ۱۱/۹) د قربانیانو په وارثانو وېشوو

تعامل نه کول او یا د نړیوالو له خوا د اسلامي امارت په رسمیت نه پېژندل، دا د هغوی تېروتنه ده، په نړۍ کې ډېر داسې هېوادونه شته چې نړیوال اصول یې نه دي پوره کړي او نه یې د پوره کولو اراده لري، خو د نړۍ لوی هېوادونه هغوی په رسمیت پېژني، لکه شمالي کوریا، هلته کمونیزم رایج دی، د یو نظام په حیث پاچا او وګړي ورته منقاد دي، غاړه یې ورته ایښې، امریکا او د هغو ملګري له یاد هېواد سره غوږ نه جنګوي، بلکې امریکا غواړي چې یاد هېواد لږ ویشتل کېدونکې وسلې جوړې نه کړي.

امریکا او د نړۍ نورو هېوادونو افغانستان هم په رسمیت نه دی پېژندلی، په ملګرو ملتونو کې د افغانستان څوکۍ یې هم نه ده ورسپارلې او لا تر اوسه د هغه چارې د تېر حکومت د استازي له لوري سمبالېږي، چې دا هم د اصولو او مقرراتو خلاف دی. یاده څوکۍ باید د امارت استازي ته وسپارل شي.

د هغو هېوادونو واکمنان هوښیار دي، چې په خپلو هېوادونو کې د افغانستان سفیرانو ته څوکۍ ورکړې او کارونه یې ورسپارلي دي.

د نړیوالو له خوا د افغانستان اسلامي امارت په رسمیت نه پېژندل، بس یوه دا خبره ده چې د امارت نظام اسلامي دی، پرېکړې په اسلام سره کېږي، نو ځکه یې نړیوال په رسمیت نه پېژني.

غزل

درویش دراني

منزل لیري، لاره ورانه زه هم ستړی ته هم ستړی
څه دي خوښه ده ارمانه زه هم ستړی ته هم ستړی
نه مي ته شي هېرولای، نه زما له خیاله وزې
ځه پخلا به شو جانانه زه هم ستړی ته هم ستړی
ځغلوې که مي هر څومره ته به هم راسره ګرځې
قدم ونیسه اسمانه زه هم ستړی ته هم ستړی
د وفا په ورانو لارو بیا سفر غواړې زړګیه؟
دا خبره به شي ورانه زه هم ستړی ته هم ستړی
درویش وایي ښه به دا وي چي په ساري سره پرېږدو
اې د سرو لمبو توپانه زه هم ستړی ته هم ستړی

خصوصیات اشعار ناصر خسرو بلخی

شیر محمد استوار

درونمایه شعر ناصر خسرو را بیشتر عقاید مذهبی واخلاقی دربر می گیرد ودیوانش سرشار از پند و اندرز وحکمت دینی بوده واو از معدود شاعران مبارزیست که با تازیانه سخن مخالفان افکار واندیشه خود را هدف قرار می دهد. ناصر خسرو در اشعارش افکار فلسفی را در سطح گسترده ی به کار برده وقصیده را به سمت وسوی نظم محض متمایل ساخته است دراشعار ناصر خسرو اعم از قصاید و مثنویاتش ،مسایل فلسفی، اخلاقی ،مذهبی پند واندرز مسایل اجتماعی باز تاب یافته است در باب علم چنین میگوید:

تن به جان است وجان زنده به علم
دانش اندر کان جانت گوهر است
علم جان جان تست ای هوشیار
گربجویی جانی جان را در خور است
در جای دیگر چنین می گوید
اگر کار بودست و رفته قلم
چرا خورد، باید به بیهوده غم

ترا جانت نامه است وکردار خط
به جان برمکن جز به نیکی رقم

ناصر خسرو به مثابه شاعر متعهد ، هدفمند و بامناعت به تحقیر شاعران وسخنوران هرزه سرا، مداح وبی مسولیت روزگار خویش برخاسته وهنر شاعری آنان راتاحد پیشه ی پایین در ردیف خناگری ومطربی کاهش داده است.

اگر شاعری را توپیشه گرفتی
یکی نیز بگرفت خنیاگری را
تو درمانی آنجا که مطرب نشیند
سزد گر ببری زبان جری را
صفت چند گویی زشمشاد ولاله
رخ چون مه وزلفک عنبری را
به علم وبه گوهرکنی ،مدحت آنرا
که مایه ست مرجهل وبدگوهری را

همین گونه رساله های منظوم « روشنایی نامه»و « سعادت نامه « را که در پند ، وعظ وحکمت است به او منسوب کرده اند که از دیدگاه استاد سعید نفیسی ، ومیخایل زند انتساب این آثار به ناصر خسرو مورد تامل است چنانچه سعادت نامه در واقع توسط شاعر هم نام او شریف در سده ی هفتم هجری سروده شده است.

جایگاه تعلیم و تربیه در پرتو فرهنگ و آموزه های دین مقدسِ اسلام

پوهنمل سمونمل محمد ایوب یوسفی

چکیده

کسب تعلیم وتربیه یکی از اصول اساسی دین مقدسِ اسلام است نخستین آموز گار آدمِ پدر بشریتَ و خالق متعال میباشد (وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاء كُلَّهَا) و [خدا] همه [معانی] نامها را به آدم آموخت.» بقره،۳۱» سپس جبریل امین منحیثِ استاد و مربی پیامبران علیهم السلام ایشان را تعلیم میداد تا اینکه آخرین پیامبر حضرت محمد رسول الله صلی الله علیه وسلم منحیث شاگردِ جبریل امین، منجی و رحمت به مخلوقات اینِ مقام بزرگ را بدوش گرفته معرفی گردید: (عَلَّمَهُ شَدِيدُ الْقُوَى) آن را [فرشته] شدیدالقوی به او فرا آَموخت. « نجم»٥ ونبیٍ مکرم اسلام درحدیثی میفرماید: (اِنَّمَا بُعِثتُ مُعَلِّماً) «سنن ابن ماجه باب فضل العلما رقم»۲۲۹» بدون شک که من به صفت آموز گار فرستاده شده ام.

کلید واژه ها: تعلیم، تربیه، فرهنگ، تمدن و آموزه ا سلا م

مقدمه

در میان تمامی ادیان سماوی و مکاتب وضعی بشری اسلام یگانه دینی است که تعلیم و تربیه، آموزش و پرورش در آن اجباری بوده و نخستین پیام قرآن برای کافهٔ بشریت همانا خِواندن و نوشتن بوده است (إقرَأ باسم رَبِّکَ الَّذِی خَلَقَ) « علق،۱)» بدون شَک کَه ایَن امر یکی از خصوصیات برجستهٔ تمدن مبارکِ اسلامی بوده و همهٔ انکشافات و پیشرفت های بشر در عصر حاضر در عرصهٔ تعلیم و تربیه از دست آورد های مهمی مسلمان میباشد.

مبحث اول: اهداف و ویژه گی های تعلیم وتربیه در پرتو تعلیمات عالی اسلام

در آموزه های اسلام تعلیم و تربیه اهداف و مزیت هایی دارد که مدنیت های دیگر این اهداف و مزیت ها را از تمدن اسلامی آموخته اند و خود را معلم جهان معرفی نموده مسلمانان را کم علم خطاب میکنند.

گفتار اول: اهداف تعلیم وتربیه در روشنایی رهنمود های اسلام: اهداف تعلیم و تربیه در تمدن اسلام، تربیت متکامل انسان از لحاظِ بدنی، روحی واخلاقی در روشنایی اساسات وارزش های اسلامی میباشد که این نوع تعلیم و تربیه همهٔ ابعاد جسمی، روحی، مادی و معنوی انسان را در بر میگیرد.

گفتار دوم: ویژه گی های تعلیم وتربیه در تمدن اسلام: تعلیم وتربیه در تمدن اسلام دارای خصوصیت ها و ویژه گی های ذیل بوده میتواند.

خصوصیت ایمانی
خصوصیت علمی
خصوصیت عملی
خصوصیت اخلاقی
خصوصیت اجتماعی

اگر به صورت جدی مطالعه صورت گیرد البته معلوم خواهد شد که ویژه گی های را که مدنیت اسلامی برای تعلیم و تربیه در نظر گرفته است، جامع ترین و شامل ترین بوده است.

مبحث دوم: مصادر تعلیم وتربیه و اساساتِ روشِ تربیوی در فرهنگ و تمدن اسلام

گفتار اول: مصادر تعلیم و تربیه در فرهنگ اسلام

مصادر تعلیم وتربیه در تمدن اسلام عبارت از قرآن کریم وسنت نبوی صلی الله علیه وسلم بوده که هرکدام به تعلیم وتربیه اهمیت و اهتمام ویژه داده هنگامی که نخستین آیت مبارکهٔ قرآنکریم نازل گردید برایش امرشد که: ترجمه: بخوان بنام پروردگارت که آفرید. « علق، ۱» درحدیث شریف به اهمیت تعلیم وتربیه چنان تذکر شده که در جملهٔ باقیات صالحات علمی که به شاگردان انتقال و یا به شکل تألیف کتاب در آورده شده و یا به شکل از اشکال از آن استفاده نموده حتی بعد از مرگِ شخص از آن استفاده صورت میگیرد. بخاطر ارزشِ تعلیم وتربیه است که حتی در حالاتِ سخَت جهادهم باید یک تعدادی بخاطر تعلیم وتربیه مصروف شوند. چنانچه خداوند متعال میفرماید: ترجمه: و شایسته نیست مؤمنان همگی [برای جهاد] کوچ کنند پس چرا از هر فرقه‌ای از آنان دسته‌ای کوچ نمی‌کنند تا [دسته‌ای بمانند و] در دین آگاهی پیدا کنند و قوم خود را وقتی به سوی آنان بازگشتند بیم دهند باشد که آنان [از کیفر الهی] بترسند[توبه ۱۲۲] همچنان نبِی مکرم اسلام میفرماید: (طَلَبُ العِلمِ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسلِمِ) طلب علم برهر مسلمان فَرضَ است. « سنن ابنً ماجه باب فضل العلما والحث علی طلب العلم»

گفتار دوم: اساسات روش تربیوی تمدن اسلام

روش تربیوی تمدن اسلام بر چهار اساس جوهری نقطه گزاری شده است: اساس نفسی، اساس اجتماعی، اساس فلسفی و اساس معرفتی.

جزء اول: اساس نفسی: در اسلوبِ تعلیم وتربیهٔ تمدن اسلام، اصلاح دیدگاه ها، تنَوع استعدادها، فروق فردی، سخن گفتن مطابق توانایی ها، روش تدرج و ... امور تربیوی در نظر گرفته شده است. چنانچه درحدیث شریف آمده است که: از انس رضی الله عنه روایت است که گفت: سه شخص به خانه های همسران رسول الله صلی الله علیه وسلم آمده ازعبادت پیامبر صلی الله علیه وسلم پرسیدند: وقتی برایشان گفته شد آنرا کم برشمرده گفتند: ما با رسول الله صلی الله علیه وسلم چه مناسبتی داریم درحالیکه گذشته و آیندهٔ شان بخشیده شده است یکی از ایشان گفت: من همیشه در تمام عمر شب نماز میگزارم. دیگری گفت من درتمَام عمر روزه میگیرم وسومی گفت: من از زنها دوری گزیده و هرگز ازدواج نمی کنم. وقتی که رسول الله صلی الله علیه وسلم آمد فرمود: شما همان کسانی هستید که چنین وچنان گفتید؟ اما به الله سوگند که من از همهٔ شما از الله جل جلاله بیشتر ترسیده، و ازهمهٔ شما پرهیزگارترم، روزه میگیرم و افطار میکنم نماز میخوانم و خواب هم میشوم و زنان را به نکاح میگیرم و کسی که از سنت من اعراض کند از من نیست.

«بخاری، کتاب النکاح، باب الترغیب فی النکاح، رقم ۵۰٦۳»

جزء دوم: اساسِ اجتماعی: دومین اساس تعلیمی وتربیوی تمدن اَسلامٍ اصلاحات اجتماعی در نظر گرفته شده است مثلاً: برای حفظ جامعه از فساد برای جوانان چنین توصیه شده است.

از عبدالله بن مسعود رضی الله عنه روایت است که: رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: ای جوانان هرکس از شما توانایی فراهم کردن خانه ومسکن را دارد ازدواج کند زیرا با ازدواج بهتر میتوان چشم پوشی و پاکدامنی نمود اگر کسی توانایی ندارد روزه بگیرد زیرا روزه شهوت را ضعیف میکند. « مسلم، کتاب النکاح، رقم ۱٤۰۰» این ارشاد رسول الله صلی الله علیه وسلم به اساسِ این هدایت قرآنکریم بود که میفرماید: ترجمَه: کسانی که [وسیله] ز نا شویی نمی‌یابند باید عفت ورزند تا خدا آنان را از فضل خویش بی‌نیاز گرداند.» نور،۳۳»

جزء سوم: اساس فلسفی: سومین اساسِ تعلیم و تربیه در تمدنِ اسلام به اساسِ جواب بهَ سوالهای بزرگی که امَروز بنام اساَسِ فلسفی در تربیت نامیده میشود بنا نهاده شدَه است این پاسخ ها مربوط به قضایای زنده گی دنیوی، روش زنده گی، هدف زنده گی، مابعد حیات، حیات اصلی، بعث، ثواب، عقاب، جهان بینی، انسان شناسی، جامعه شناسی و... در بر میگیرد. هدف روشِ فلسفی تعلیمی در تمدنِ اسلام حاصل نمودنِ سعَادت دنیا و آخرت است.

جزء چهارم: اساس معرفتی: معرفت حقیقی در اسلام، معرفتی است که به اساسِ تقوا بنا نهاده شده است، روشِ تربیوی در تمدنِ اَسلام به اساس کسبِ معرفت بخَاطر تغییر سلوکِ انسانی بوده تاَ حیاتَ انسانی بهبود یابد، وچون معرفت رسول الله صلی الله علیه وسلم به اساسِ ایمان به الله جل جلاله و تقوا استوار میباشد از آنَ بابت که رسول الله صلی الله علیه وسلم شریعت الهی را در برنامه های تعلیمی وتربیوی اش تنفیذ مینمود. اساس تمدن تعلیمی وتربیوی تمدن اسلام را رسول الله صلی الله علیه وسلم گذاشت زیر ا شخص رسول الله صلی الله علیه وسلم تعلیم وتربیه اش را از خالق متعال و جبریل امین آموخت نخستین آیت قرآنی که او را به خواندن امر نمود آیت نخستین سورهٔ علق بود. بخوان بنام پرور دگارت که آفرید. علامه ابراهیم قطان میگوید: این خطاب به رسول الله صلی الله علیه وسلم راجع است و در آن دعوت است به خواندن، نوشتن، تعلیم وتربیه واین شعار اسلام است. علامه شعراوی در تفسیرش موضوع علمیت و آموزش رسول الله صلی الله علیه وسلم را چنین بیان میدارد. « تمامی انسانها را انسان می آموزاند ولی پیامبر صلی الله علیه وسلم را الله تعلیم داده است تا که معلم بزرگترین علماء و دانشمندان معرفی شود.

نتیجه گیری

مهم ترین محتوایی که از لابلای این تحقیق علمی در یافتم اینست که: بزرگترین دست آورد اسلام و مسلمین در عرصهٔ ارتقای مدنیت بشری همانا تعلیم و تربیه بوده است. وقتی به نخستین تاریخ نزول وحی بنگریم درمیابیم که: اسلام خواندن را بر مسلمان فرض گردانیده درست هنگامیکه که مردم در جوامع غربی و ارو پایی این پدیده را هنوز به رسمیت نشناخته بودند. تقالید کور کورانهٔ کلیسا و حرفهای پوچ و بی معنایی پاپها برایشان از هرچیز مهم تر و مقدم تر بود. بناءً بر مسلمانان عصر حاضر فرض است تا به زیورِ همهٔ علوم و فنون دینی و دنیوی خویشتن را مزور ساخته از احتیاج اغیار خود را نجات دهند.

وَ مَاتَوفِيقِی إِلَّا بِاللهِ عَلَيهِ تَوَكَّلتُ وَ إِلَيهِ أُنِيبُ

فهرست منابع

قرآنکریم

۱- بخاری، محمد بن اسماعیل، صحیح البخاری، المکتبهٔ دارالاسلام والاحسان ارگ بازار قند هار، سال ۱۳۹۲ هجری.

۲- مسلم، ابو الحسین، مسلم بن الحجاج بن مسلم، القشیری، النیسابوری صحیح مسلم، مطبعهٔ دار الکتب العلمیه بیروت ۱۹۷۱م

۳- القزوینی، ابی محمد بن عبدالله، سنن بن ماجه، بی تا.

٤- عاطف السید، التربیهٔ الاسلامیهٔ اصولها ومنهجها و معالمها، ص ٤٤٨

٥- داعی، عبد الظاهر، تمدن اسلام، نشر انتشارات سعید، کابل

٦- سباعی، مصطفی، من روائع حضارتنا، طبع مکتبهٔ التوحید والسنهٔ، سال ۱٤۳۹

۷- سابق، سید، اسلام ما، مترجم، صالحی، علی آقا، انتشارات، احسان، تهران، چاپ، دوم، سال چاپ، ۱۳۸۹ش.

۸- سباعی، مصطفی، اسلام تمدن جاودان، تهران، ایران، چاپ دوم، سال چ اول سال ۱۳۹٤ش.

۹- قرضاوی، یوسف، حلال و حرام، انتشارات رسالت، کابل، افغانستان، چاپ اول، سال ۱۳۸٤ش

۱۰- خضری، بک، تاریخ تشریع اسلامی، انتشارات سیرت، چاپ اول، بی تا.

پاکستان روند اخراج ...

پس از حملات هوایی پاکستان بر خاک افغانستان آغاز شده بود، پایان یافت.سازمان بین المللی مهاجرت یا (IOM) در ماه جنوری سال روان میلادی گفت که بیش از ۵۰۰ هزار افغان‌های مهاجر بدون اسناد پس از آن پاکستان را ترک کردند که اسلام‌آباد ضرب الاجل ماه نومبر را تعیین کرد. بر اساس این ضرب‌الاجل، مهاجران بدون اسناد به شمول افغان‌ها آن کشور را ترک کنند، در غیر آن دستگیر خواهند شد.پاکستان با استناد به نگرانی‌های امنیتی و فشارهای اقتصادی در آن کشور از سرکوب مهاجران بدون اسناد دفاع کرد.

د چین سفارت د کابل ...

پـه پروگرام کې په هېواد کې د لوړو زده‌کړو پیاوړتیا یوه جدي اړتیا بللې ده. نوموړې زیاتوي چې د چین د ټکنالوژۍ او ساینس له پوهنتون سره د شوې هوکړې له مخې، ټاکل شوې چې دغه پوهنتون له کابل پوهنتون سره د ادبیاتو د ځانګې ترڅنګ، د ټکنالوژۍ په ځانګه کې هم همکاري وکړي.

له زیانمن شویو ...

نسل پالنه او د کوچنیو او منځنیو سوداګرۍ د پیاوړتیا لپاره متمرکزه ده. په اعلامیه کې راغلي، چې په دې پروژه کې د کرنیزو مهارتونو د روزنې په برخه کې ښځې او ځوانان شامل دي.

پرون د پوهنې وزارت ...

ماشومانو د سمبالولو لپاره لا ډېر کار وشي.

حنفی زیاته کړه، چې تېر کال ۱/۲ میلیونه نوي زده کوونکي ښوونځیو ته جذب شوي وو او تمه ده، چې سږ کال دغه شمېره تر دې هم لوړه شي.

په ورته وخت کې د پوهنې وزارت سرپرست مولوي حبیب الله آغا په دغو مراسمو کې وویل چې د ښوونیز بهیر د کیفیت ښه کول د پوهنې وزارت لومړیتوب دی او په دې تړاو کړنې هڅې دوام لري.

هغه زیاته کړه، چې د دیني زده کړو ترڅنګ عصري زده کړې د ورځني ژوند جدي اړتیا ده او د پردیو له احتیاج څخه د خلاصون یواځنۍ لار ټولنه په دیني او عصري علم سمبالول دي.

د پوهنې وزارت د ۱۴۰۲ ښوونیز کال د پیل کېدو په مناسبت په خپره کړې اعلامیه کې ویلي، چې هېوادوالو ته د با کیفیته، عادلانه او متوازنې ښوونې او روزنې د برابرولو په موخه یې کړنلارې جوړې کړي او د تطبیق په موخه به یې کوټلي ګامونه واخیستل شي.

په ورته وخت کې یو شمېر ښوونکو باختر اژانس سره په خبرو کې د پوهنې له وزارت څخه وغوښتل چې د ښوونکو د معاشاتو ډېرېدو په برخه کې اړین اقدامات ترسره کړي، ترڅو ښوونکي اړ نشي، چې د اقتصادي ستونزو او کم معاش له کبله خپلې دندې پرېږدي.

یو شمېر زده کوونکو هم د نوي ښوونیز کال په پیل کېدو خوښي څرګنده کړه او ژمنه یې وکړه، چې خپل درسونه به په ښه توګه زده کوي.

د یادونې وړ ده، چې د ۹۳ ښوونځیو تاسیس، له ابتدایه څخه متوسطه ته د ۵۰ ښوونځیو ارتقاء، له متوسطه څخه لیسې ته د ۴۵ ښوونځیو ارتقاء، ۸زره ښوونکو ته داخل خدمت د تحصیل زمینې برابرول، ۲۰ زره کدوالو او مجاهدینو تثبیت سویه او ښوونځیو کې شاملول او ۶۰ ښوونځیو ته د معیاري ودانیو جوړول د پوهنې وزارت د تېر کال له مهمو لاسته راوړنو په توګه په ګوته شوي دي.

ماهانه ۳۰۰ هزار مرغ گوشتی ...

او می‌افزاید: «اکنون در زابل ۵۰ فارم مرغ‌داری داریم؛ به گونه‌ی اوسط هر فارم در ۴۰ روز شش هزار مرغ گوشتی تولید می‌کند که در زابل از آن استفاده می‌شود و بیش‌تر آن به ولایت‌های هم‌جوار فرستاده می‌شود.»افزایش فارم مرغ‌داری در زابل، سبب شده است که بهای گوشت مرغ در این ولایت در هر کیلوگرام، ۱۰۰ افغانی کاهش یابد.

احمدگل، باشنده‌ی زابل که به ارزش پنج میلیون افغانی روی فارم مرغ‌داری در این ولایت سرمایه‌گذاری کرده است، می‌گوید درآمدی که از این راه به دست می‌آورد، رضایت‌بخش است. این فارم‌دار، می‌افزاید: «یک سال می‌شود که فارم‌داری را آغاز کرده‌ام. در کنار خودم، خیلی از افراد دیگر هم مصروف کار شده اند؛ این یک کار خوب است؛ من قصد دارم که شش یا هفت فارم دیگر ایجاد کنم و به ولایت‌ها مرغ بفرستم.»

در سوی دیگر، کارکنان شماری از فارم‌های مرغ‌داری در زابل، با ابراز خرسندی از فراهم‌شدن زمینه‌ی کار به آن‌ها، خواستار افزایش فارم‌های مرغ‌داری در این ولایت اند.

سردارمحمد، کارمند فارم مرغ‌داری، می‌گوید: «سه ماه می‌شود که در فارم مرغ‌داری کار می‌کنم؛ خوش هستم که از این راه به خود و خانواده‌ی خود نان حلال تهیه می‌کنم. در گذشته بی‌کار بودم و اکنون سرگرم کارم.»

قاسم، دیگر کارمند فارم مرغ‌داری نیز، می‌گوید: «از کارم در این فارم سه ماه می‌گذرد؛ آب‌وهوای زابل برای ایجاد فارم مرغ مناسب است؛ به همین خاطر باید شمار فارم‌های مرغ‌داری بیش‌تر شود.»

در سال‌های پسین و به دنبال منع ورود گوشت مرغ از دیگر کشورها، فارم‌های پرورش مرغ در زابل و دیگر ولایت‌های افغانستان افزایش یافته است که در کنار تأمین گوشت مرغ برای مصرف داخلی، تخم مرغ نیز در آن تولید می‌شود.

پکتیکا کې ...

دکرنې ریيیس الحاج مولوی شېرمحمد ذبیح وویل، چې دغه ښونه په دې ولایت کې د عصري ښوالۍ دودولو په موخه جوړېږي، چې د سروې چارې یې بشپړې شوي دي، او ډېر ژر به یې عملي چارې پیل شي.بلخوا د پکتیکا دکرنې، اوبولګولو او مالدارۍ ریاست سره د همکارو مؤسسو له خوا د یوشمېر نیالګیو مرستې هم شوي دي، چې ورسره به ددې ولایت زرغونتیا او سمسورتیا ته زمینه برابره شي.دغه نیالګي د همکارو مؤسسو له خوا د پکتیکا دکرنې ریاست ته ورکړل شوي دي، ترڅو د کړن لارې مطابق پر خلکو ووېشل شي او په بېلابېلو دولتي او غیر دولتي ادارو کې وکرل شي.

د بغلان کلتوري سیمو ته...

لرغونې او فرهنګي ځایونه وګوري. حقاني زیاته کړه، چې چمقلا او د پهلوان جمعه غونډۍ چې لرغونی تاریخ لري د مرکزي بغلان په ولسوالۍ کې شتون لري او د معلوماتو په اساس په اوسط ډول شاوخوا سل سیلانیان چې ډېر یې د بغلان او دې ولایت ته د څېرمه ولایتونو اوسېدونکي دي له دې سیمو لیدنه کوي.د بغلان اوسېدونکی محمدیار احمدي چې د چمقلا له لرغونې سیمې څخه لیدنه کړې وایي، چې خلک باید د خپل پخواني کلتور څخه د معلوماتو د پوره کولو په موخه له دې سیمو څخه لیدنه وکړي او د هېواد له فرهنګي هویت څخه خبر شي.

د اداراتو او موسساتو...

اداراتو او موسساتو ترمنځ د ښې همغږۍ په جوړولو خبرې وکړې او زیاته یې کړه: «موږ او تاسو د هېواد او په ځانګړې توګه د خوست ولایت د پرمختګ، بیارغونې، زرغونتیا او سمسورتیا په موخه کار کوو، ترڅو هېواد مو د نورو له احتیاجه خلاص شي، په راتلونکې کې هم همداسې کلکه همغږۍ ولرئ، ځکه د ښې همغږۍ په صورت کې موږ او تاسو کولای شو، چې غوره چوپړتیاوې وړاندې کړو».ښاغلی عمري د غونډې ګډونوالو ته په خطاب کې وویل، چې داسې پروژې پلي کړئ، چې ولس ته یې بنیادي ګټه ورسېږي ترڅو ولس ته د زیات وخت لپاره مصروفیت پیدا شي. هغه زیاته کړه: «راتلونکې لپاره د بنسټیزو پروژو په پلي کولو کې د سیمې خلکو سره سلا مشورې وکړئ او د دوی اړتیاوو ته په کتو اوږدمهاله، ارزښت لرونکي او بنسټیزې پروژې پلي کړئ».مولوي محمد زمان عمري د کرنې او مالدارۍ په برخه کې له فعالو مؤسسو د ښونو، چکډېمونو، کانالونه او سربندونه رغول او ترڅنګ یې د څارویو د نسل اصلاح او نورو مثمرو پروژو غوښتنه وکړه.په همدې حال کې د مؤسسو استازو په خپل وارسره دکرنې،مالدارۍ، ځنګلونو او څړځایونو په برخه کې د خپلو فعالیتونو راپور او خپل نظرونه او وړاندیزونه شریک کړل.

د غزې له مقاومته باید ...

د غزې د عام ولس او مجاهدینو له کړو وړو څه درس و عبرت واخلو.مثلاً په دې لړ کې موږ کولی شو د غزې عام ولس پر هغه صبر او کلک دریځ فکر وکړو چې څرنګه یې له دومره بې شانه قربانیو سره سره یوه کس هم نه د مجاهدینو له دریځ سره مخالفت وکړ او نه یې د دښمن پر وړاندې د تسلیمۍ او مصالحت کومه خبره. دا ټکی ځکه د پام او تأمل وړ دی چې له دغسې لوی دښمن سره په مقابله کې ولسي ملاتړ زښته ډېر اهمیت لري او په همدې وجه لازمه ده چې مجاهدین هر وخت د خپل ولس په رنګ رنګېدلي او د خپلو خلکو تر څادر لاندې پوښلي وي ترڅو دښمن هیڅکله ونه کړی شي له عامو خلکو یې رابېل او یوه پردۍ ډله یې وبولي. دغه راز موږ ته د غزې د مجاهدینو په کړو وړو، ښې روزنې، مسلکي توب، غوره تدابیرو، نوښتونو او ښه نظم کې هم ځینې درسونه شته دي. ځکه غزه زموږ د هېواد په نسبت خورا ډېره وړه سیمه ده خو د حماس مجاهدینو په هماغه محدوده ځمکه کې په زرګونو کیلو متره سورنګونه او ګارې کیندلې، د وسلو جوړولو، خوراک، درملنې او ګرد سره اړین ترتیبات یې پکې نیولي او بیا د همدغو تدابیرو او پاخه ایمان پرمټ له موجوده اسرائیلو، اروپا او امریکې سره د جګړې لپاره تیار وهي. په دې اساس موږ خو باید ډېر شکر وباسو چې د افغانستان په څېرلوی هېواد، لوړ غرونه، سردرې او پراخ ډاګونه لرو. ښکاره ده چې دغه جغرافیه موږ سره په جګړه او مقاومت کې بې شانه ډېره مرسته کولی او هر یرغلګر بې حده زیات ستومانه او لالهانده کولی شي. لنډه دا چې که همدغه زموږ جغرافیه او بیا د حماس په شان پرمختللي مهارتونه وکارول شي نو بې له شکه چې دا هېواد به ترابده نه ماتېدونکی وي ترديې چې بیا به دلته هر پردی لس او شکل کاله کې نه بلکې څو ورځو کې له منځه ځي.

ایټالیا په افغانستان کې ...

د پروژو د عملي کولو غوښتونکې ده او د روغتیا، اوبو او حفظ الصحې او دوه اړخیزو اړیکو په برخو کې همکارۍ ته چمتو ده.په ورته وخت کې د ریاست الوزراء اداري مرستیال د افغانستان لپاره د ایټالیا سفیرې ته د ښه راغلاست پر مهال له افغانانو سره د ایټالیا د همکاریو قدرداني وکړه.د ریاست الوزراء اداري مرستیال زیاته کړه، چې د افغانستان اسلامي امارت د تعامل او متقابل درناوي پر بنسټ د اروپایي او د نړۍ له نورو هېوادونو سره د نېکو او حسنه اړیکو غوښتونکی دی او په افغانستان کې د ټولو پانګونو هرکلی کوي.هغه څرګنده کړه، چې په افغانستان کې د سرتاسري امنیت ټینګښت، د نشه یي توکو او اداري فساد له منځه وړل د اسلامي امارت له لاسته راوړنو څخه دي او داډ یې ورکړ، چې اسلامي امارت به هېڅ شخص یا ډلې ته اجازه ورنکړي، چې د افغانستان خاوره د نورو هېوادونو پر خلاف وکاروي.

روی توسعه‌ای بانک ...

امارت‌اسلامی در چارچوب قوانین و مقررات خواهان روابط بهتر با همه کشورها، موسسات مالی و بانکی است و در طی دو نیم سال گذشته این روابط را به خوبی حفظ کرده است.از سوی هم، سفیر ایتالیا در افغانستان نیز ضمن با ارزش خواندن ثبات اقتصادی و پولی افغانستان، وعده همکاری در زمینه‌های مرتبط را داد.

د پکتیا وضعیت ...

ته د ملي اسلامي اردو ځواکونو له لوري د جدي خبرداري او بېړني ضرب الاجل د ټاکلو له امله اوسمهال په سیمو کې نښتې کمې شوې دي.د وسله والو ځواکونو د لوی درستیز مرستیال یرغلګرو ته د خبرداري په پیغام کې ویلي چې: (موږ د جګړې طرفدار نه یو، که زموږ د خاورې په یو کونج کې کوم فایر وشي، نو زموږ تجربه لرونکي ځواکونه بې پروا نه دي او په عاجله توګه به هغوی ته ځواب ورکوي.)د یادونې وړ ده، چې افغان سرحدي ځواکونو له هغه وروسته د ډیورنډ فرضي کرښې په اوږدو کې د پاکستاني پوځیانو په مرکزونو د درنو وسلو ګوزارونه وکړل، چې د پاکستان جیټ الوتکو د افغانستان په ځینو سیمو کې پر افغان خاوره هوایي بریدونه وکړل.

د افغانستان او ازبیکستان...

امارت په راتګ سره د ګاونډیو هېوادونو د اقتصادي پیاوړتیا لپاره هرډول اسانتیاوې رامنځته شوي».عزیزي دغه راز زیاته کړه، چې د تېلو او ګازو استخراج به په راتلونکي کال کې ۲ نیم زره ټنو ته ورسېږي، چې دا به د نورو کلونو په پرتله په ورځنۍ کچه ډېرلوړ معیار وي نوموړي د یادو ستونزو د حل لپاره د هرډول همکاریو ډاډ ورکړ.دغه راز عالیقدرامیرالمومنین حفظه الله د ټولو سرحدونو مسوولینو ته ځانګړې لارښوونه کړې، چې له ګاونډیو هېوادونو سره هرډول اړیکې پیاوړې وساتي او ستونزو ته یې لومړیتوب ورکړي.د غونډې په پای کې د بلخ والي حاجي محمد یوسف وفا د ازبکستان او افغانستان ترمنځ د ګډ پلاوي له ټاکلوڅخه مننه وکړه، چې د اقتصاد، تجارت، ترانسپورټ، د ریل پټلۍ او یوشمېر نورو مهمو موضوعاتو اړوند د ستونزو د حل لپاره لارې لټوي او یادو مسوولینو ته د هرډول همکاریو ډاډ ورکړ او زیاته یې کړه، چې د تجارانو او پانګوالو د ستونزو د حل لپاره باید جدي ګامونه واخیستل شي.

بغلان کې د قومونو ...

د قومي مشرانو په استازیتوب حاجي لقا اندرابي د اسلامي امارت له دغه کړنلارې مننه وکړه او زیاته یې کړه د اندرابونو ولس د اسلامي امارت ملاتړي دي او په هر ډول شرایطو کې به هڅه وکړي چې د نظام د پایښت، د هېواد هر اړخیز پرمختګ او د قومونو ترمنځ د سولې او ثبات لپاره کار وکړي.

در سال ۱۴۰۲ خورشیدی ۳۵ میلیون ...

.از سوی هم دهقانان می‌گویند، توزیع تخم‌های اصلاح‌شده بذری تاثیرات مثبت در برداشت حاصلات گندم داشته است.بربنیاد معلومات وزارت زراعت، افغانستان در یک سال به هفت میلیون متریک تُن گندم ضرورت دارد.براساس معلومات این وزارت، در سال‌های گذشته برداشت گندم افغانستان به حدود چهار میلیون متریک تُن رسیده بود که در سال گذشته، پنج میلیون متریک تُن گندم برداشت شده که نسبت به سال قبل یک میلیون متریک تُن افزایش را نشان می‌دهد.وزارت زراعت می‌گوید، در سال گذشته حدود ۴۰ میلیون اصله نهال مثمر به مردم توزیع شده که نتایج بهتری را به‌همراه داشته است.مسوولان این وزارت می‌افزایند، به‌منظور بازاریابی داخلی و خارجی میوه‌های افغانستان، بارها نمایش‌گاه‌های زراعتی ترتیب داده و سردخانه‌ها را برای حفظ محصولات زراعتی در مناطق مختلف کشور ساخته‌اند.ازسوی هم رییس اتحادیه میوه فروشان می‌گوید که آن‌ها راه‌های بدیل را برای بازار میوه تازه افغانستان یافته و در سال جاری به بسیاری از کشورها صادر کرده‌اند. هم‌چنان مسوولان وزارت زراعت افزودند، به‌هدف جلوگیری از آلودگی محیط زیست، کشتارگاه‌های معیاری را برای ذبح در مرکز و ولایات برای پیش‌گیری از انتقال میکروب‌ها، بیماری‌ها و ایمنی مواد غذایی ساخته‌است.قابل ذکر است که این وزارت صندوق انکشاف زراعت برای حمایت از شهروندان و رشد سکتور زراعت در کشور را ایجاد کرده که یک‌میلیارد و ۳۰۰ میلیون افغانی در قالب قرضه‌های کوچک به دهاقین و تاجران داده که این رقم در سال آینده افزایش خواهد یافت.

برای ۸۴۸ خانواده...

این در حال است که یک هفته قبل نیز از طریق موسسه میدایر در این ولسوالی برای تعداد ۱۳۵ نفر کارگر برای هر نفر به مقدار ۹۲۸۰ افغانی پول در مقابل کار توزیع گردید.

هلمند کې د دولتي ...

د غصب مخه نیول شوې ده.دغه راز د هلمند مرکز لښکرګاه اتمې حوزې اړوند بېلا بېلو ساحو او د سرکار عمومي سړک ته څېرمه ۷۵ جریبه ځمکه بررسي شوې چې ۴۰ جریبه یې دولتي ځمکه تشخیص شوې ده.د یادونې وړ ده، چې ترډې وړاندې هم په مرکز لښکرګاه او یادو ولسوالیو کې د زرګونو جریبه دولتي ځمکو د غصب مخه نیول شوې وه چې دا پروسه به دوام ولري.

Shariat
Daily

Shariat
Published by
Islamic Emirate of Afghanistan
M. Ebrahim Nabil ، Director of Gov.dailies
0782080666
Chief Editor : Farooq Ghaljai/ 0778635852
Email: info@shariatdaily.com
WWW.shariatdaily.com ویب سایت:

شریعت
د لیکوال هیئت تر نظر لاندې
د دولتي ورځپاڼو عمومي رئیس:
م محمد ابراهیم نبیل ۰۷۸۲۰۸۰٦٦٦
مسؤل مدیر: فاروق غلجی/ ۰۷۷۸٦۳۵۸۵۲
د شریعت بریښنا لیک: info@shariatdaily.com
پته: د بهرنیو چارو وزارت ته مخامخ - د اطلاعاتو او کلتور وزارت نوې ودانۍ
شماره توزیع و شکایات: ۰۲۰۲۳۱۲۵۰۹ / ۰۷٦٦۰٤٤۹٦٦/ ۰۷۳۱٦۰٦۰۷۳

Thursday 21 March 2024 / Established: 1995 / 2nd Season / Vol: 410

دیدار سرپرست وزارت معادن و پترولیم با روئسای موسسات پی آی ان و آی آر سی

شیخ‌الحدث شهاب‌الدین دلاور سرپرست وزارت معادن و پترولیم در دفتر کارش با روئسای موسسات جهانی پی آی ان و آی آر سی دیدار کرد.
دفتر مطبوعاتی وزارت معادن و پترولیم با نشر این خبر گفته است که
در نخست رئیس مؤسسهٔ‌پی آی ان در رابطه به فعالیت های آن مؤسسهٔ معلومات کلی ارایه نموده و در مورد برنامه های آموزشی و تدویر ورکشاپ‌ها بمنظور بلند بردن ارتقاء ظرفیت کارمندان در عرصه های مختلف به خصوص تخنیکی و اقتصادی صحبت نمودند . همچنان رئیس مؤسسهٔ‌آی آر سی گفت که این مؤسسهٔ نیز آماده هر گونه همکاری است.
سرپرست وزارت معادن و پترولیم از برنامه های موسسات به گرمی استقبال و وعده همکاری های لازم را داد.

ماهانه ۳۰۰ هزار مرغ گوشتی در زابل پرورش می‌یابد

مسئولان ریاست زراعت، آبیاری و مالداری زابل، می‌گویند که اکنون ۵۰ فارم مرغ‌داری در این ولایت فعالیت دارد و هر فارم به گونه‌ی میانگین در یک ماه، شش هزار مرغ گوشتی پرورش می‌دهد. عطاءالله راشد، رییس زراعت زابل، می‌گوید که مرغ‌های پرورش‌یافته در زابل، برای فروش به دیگر ولایت‌ها نیز فرستاده می‌شود. ۵مخ

پرون د پوهنې وزارت له لوري نوی ښوونیز کال پیل شو

۱۴۰۳ښوونیز کال د پوهنې وزارت له لوري پرون د (باکیفیته معارف، روښانه راتلونکي) تر شعار لاندې د ښوونځي د زنګ په وهلو سره پیل شو.په هغه مراسمو کې، چې له همدې امله د کابل په اماني عالي لیسه کې جوړ شوي وو د پوهنې وزارت د چارواکو تر څنګ پکې د اسلامي امارت یو شمېر لوړ پوړو چارواکو، د ښوونیزو حوزو منسوبینو او یو شمېر زده کوونکو هم ګډون کړی وو. د ریاست الوزراء اداري مرستیال مولوي عبدالسلام حنفي په یادو مراسمو کې وویل چې بې علمه ملت همیشه نورو ته احتیاج وي او بل ته احتیاج ملت هیڅکله مستقل کېدای نشي، نو په همدې اساس د دیني علومو ترڅنګ په عصري زده کړو او ټکنالوژۍ د افغان ۵مخ

له زیانمن شویو افغانانو سره داروپايي ټولنې مرسته

اروپایي ټولنې خبر ورکړی، چې د افغانستان په ۳ ولایتونو غور، دایکندي او بدخشان کې له زیانمنو کسانو سره ۵ میلیونه یورو مرسته کوي. یادې اداري ویلي، چې دغه مرسته د زیانمنو ټولنو د ملاتړ لپاره د لوړې پر وړاندې د اقدام د سازمان په همکارۍ سره د څه باندې ۲۶ زره کسانو لپاره کېږي او د راتلونکو ۳ کلونو لپاره زیانمنو کسانو ته په پام کې نیول شوې دي. د دغه سازمان په اعلامیه کې راغلي، چې د دې پروژې پلي کېدل به هغو کسانو ته چې د خوارځواکۍ، د خوراکي توکو له کموالي او د کرنې لپاره د منابعو له نشتوالي سره لاس او ګرېوان دي، یو څه توپیر رامنځته کړي. دا پروژه د کرنیزو تولیداتو، د غواګانو ۵مخ

پکتیکا د مېوه لرونکو ونو نندارېز بڼونه جوړېږي

د پکتیکا دکرنې، اوبولګولو او مالدارۍ ریاست چارواکي وايي، چې په دې ولایت کې د عصري بڼوالۍ دودولو په پار د یوشمېر همکارو مؤسسو په همکارۍ ددې ولایت په نهو ولسوالیو کې د مېوه لرونکو ونو نندارېز بڼونه جوړېږي.د پکتیکا ۵مخ

د بغلان کلتوري سیمو ته د کورنیو سیلانیانو ورتګ زیات شوی

د بغلان د اطلاعاتو او کلتور ریاست مسوولین چې د کلتوري او لرغونو سیمو څخه لیدنه کړې وايي، چې په وروستیو ۳ کلونو کې د بغلان کلتوري سیمو ته د سیلانیانو ورتګ زیات شوی دی.د بغلان د اطلاعاتو او کلتور ریاست د کلتور او ګرځندوی آمر مولوي عزت میرحقاني چې په مرکزي بغلان ولسوالۍ کې د چمقلا او پهلوان جمعه خان له لرغونو سیمو څخه لیدنه کوله وویل، چې په وروستیو ۳ کلونو کې د کورنیو سیلانیانو راتګ د دې ولایت کلتوري سیمو ته زیات شوی او ورځ تر بلې سیلانیان هڅه کوي څو د دې ولایت ۵مخ

پاکستان روند اخراج اجباری افغان‌های بدون اسناد را از سر می‌گیرد

مقام‌های پاکستان گفتند که آنان روند اخراج اجباری مهاجران افغان را از آن کشور از سر می‌گیرند.این اظهارات مقام‌های پاکستان پس از آن بیان شد که اردوی پاکستان یک‌شنبه شب حملات هوایی را در ولسوالی برمل ولایت پکتیکا و ولسوالی سپیره ولایت خوست بر خانه‌های مسکونی انجام داد.
در نتیجهٔ این حملات، سه زن و سه کودک در پکتیکا و دو زن در خوست جان باختند.ذبیح‌الله مجاهد، سخنگوی امارت اسلامی، گفت که به دستور وزارت دفاع، نه پایگاه نظامیان پاکستانی هدف قرار داده شد که در نتیجه آن به نیروهای پاکستانی تلفات وارد شده است، اما ارقام مشخصی از تلفات نظامیان پاکستانی ارایه نکرد.
اما به گفته مجاهد، درگیری‌های سرحدی میان نیروهای پاکستانی و امارت اسلامی که ص۵

دننګرهار کانال شرکت اصلاح شوي غنم کرلی

د ننګرهار کانال ریاست چارواکي وایي، چې ددې شرکت اړوند په څلور ګونو فارمونو کې په نږدې اووه زره جریبه ځمکه کې دغنمو اصلاح شوي تخمونه کرل شوي دي.د ننګرهارکانال شرکت رییس مولوي غلام الرحمن کظیم وویل، چې د کانال شرکت د څلورګونو فارمونو په نږدې اووه زره جریبه ځمکه کې دغنمو اصلاح شوي تخمونه کرل شوي، چې د غنمو د حاصلاتو په زیاتوالي کې به رغنده رول ولوبوي.اصلاح شوي تخمونه د سیمه ییزو او غیر اصلاح شویو تخمونو په پرتله څو سلنه لوړ حاصلات ورکوي، چې تر څنګ یې د نباتي ناروغیو په مقابل کې هم ډېر مقاومت لري.

رویدادهای خارجی

صهیونست پوځونو ډېر پام د ملکي وګړو وژلو ته اړولی

تر پنځه نیمو میاشتو جګړې وروسته صهیونست پوځونه د فلسطیني جهادي ډلو په ځانګړې ډول حماس غورځنګ پر وړاندې جګړه کې ناکام ښکاري او دغې موده کې یې ډېر پام د ملکي وګړو پر وژلو او نیولو ورټول دی.د وروستیو راپورونو له مخې؛ نن چهارشنبې د رواني جګړې په ۱٦٦ مه ورځ هم صهیونست ځواکونو د ملکي وګړو استوګنځایونه بمبارد او یو شمېر کسان یې شهیدان کړي او دغه راز په غزه او اشغالي سیمو کې یې یو شمېر فلسطینیان هم نیولي دي.ورته وخت کې اسرایلي ځواکونو غزه کې د الشفا روغتون محاصره کړی او ناروغان یې په زوره شړلي او ځینې کسان یې نیولي هم دي.صهیونست پوځ وایي، چې دغه روغتون کې د حماس غورځنګ وسلوالو او غړو پناه اخیستې وه.

قوای توپخانه روسیه مناطقی را در شمال شرق اوکراین گلوله باران کرد

قوای توپخانه روسیه دیروز سه شنبه ساحات مرزی و شهرک ها در منطقه سومی در شمال شرق اوکراین را گلوله باران کرد و بیش از نیم از جوامع محلی در این منطقه را در سی واقعه در یک روز واحد هدف قرار داد.سارنوال نظامی منطقه اعلان کرد که در اثر این آتش‌باری حداقل یک نفر در شهرک ویلکا پیساریوکا کشته شده است. بیش از ۲۵۰ نفر هفته گذشته از این شهرک تخلیه شدند. یک شهرک دیگر هم هدف یک حمله هوایی و آتشباری هاوان قرار گرفت.قوای روسیه با استفاده از دستگاه های راکت انداز MLRS، هاوان، توپخانه و سیستم های دفاعی این حملات را انجام داد.قوای روسیه در این اواخر حملات خود در این منطقه را افزایش داده است.ولودیمیر زلنسکی، رئیس‌جمهور اوکراین در سخنرانی ویدیویی شبانه خود گفت که «حملات تروریستی مداوم» در منطقه سومی صورت گرفته است.

مشاور دونالد ترامپ در ارتباط به حمله بر ساختمان کانگرس زندانی شد

پیتر ناوارو(Peter Navarro) مشاور دونالد ترمپ رئیس جمهور سابق امریکا، به دلیل جرایم مربوط به حملهٔ ۶ جنوری سال ۲۰۲۱ بر ساختمان کانگرس امریکا، روز سه شنبه (۱۹ مارچ) زندانی شدناوارو اولین مقام ارشد ادارهٔ ترمپ، به دلیل سرپیچی از ارائهٔ برخی اسناد به کمیتهٔ کانگرس امریکا که در مورد شورش حامیان ترمپ تحقیق می کرد، به چهار ماه حبس محکوم شدناوارو قبل از رفتن به زندان فدرال در میامی در صحبت با خبرنگاران از «استفادهٔ سیستم قضایی به حیث اسلحه» شکایت کرد.

توجه !
ایمان شما اجازه نخواهد داد که اوراق حامل چنین کلمات مقدس را به بی‌حرمتی بگذارید!